

שרפתה ועכשיו שחט
מלאכה: לרבנן דאמרי

מסורת הש"ס

נשחטת צהמה אחרת עמה. בלא מתכוין: לרצי נסן. דמכשרי שחיטת חולין בלא כוונה צהמה כשרה ופרה פסולה ואע"ג דשלא בזוויה לא מסח דעמיה ולא מיקרי מתעסק במלאכה אחרת הואיל ושחיטתו כשרה מיפסל משום ושחט **לרצנן פרה כשרה**. דהא שחיטת צהמת חולין לאו שחיטה היא ומשום מלאכה ליכא למיפסל דשלא במתכוין לא מיקרי עוסק במלאכה אחרת דטעמא דמלאכה אחרת משום דמסח דעמיה מפרה הוא והיכא דלא איכוין למלאכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **פשיטא**. אכתי לא שמעינן דכל העוסקים בצרה פוסלין אותה צמלאכה: **נשחטת צהמה אחרת לר' נסן אינטרינא ליה**. דכיון דמלאכה לא מיקריא שלא בזוויה כדאמרינן לקמן נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חזירתה נמי אע"ג דשחיטה שלא בזוויה שמה שחיטה הוה אמינא לא תפסול דושחט אותה משמע ולא אותה וחזירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות אדומות צדה דלד: **קמ"ל**. דחולין נמי משמע אכל רישא דנחכין וילאחרת לא אינטריכא דנהי נמי לדאותה וחזירתה משמע שתי פרות אדומות מיהו כיון היסח הדעת דלא גרעה ממחמת דלעת: **סתך דלעת עמה דברי הכל פסולה**. דהא מלאכה היא: **נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה**. דשלא בזוויה לא מיקרי עוסק במלאכה ורישא לרבי נתן טעמא ודכתיב **דיקור**. מפרש בגמרא: **גמ' מאי כד שחיטת אמר רב כד שחיטת בהמה אחרת אמרי ליה רב כהנא** ורב אסי לרב כד שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף או דלמא אף בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישייליה אתמר אמר רב ה"כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף ושמואל אמר אפילו בהמה לעוף וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף רבי ה"חגיגא אמר כד שייביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא ונתת דברך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא וכדי שגיביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא ישחוט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו ה"שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן ה"שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: **מאי כדי ביקור** ה"אמר רבי יוחנן כדי ביקור של חכם אם כן נתת דברך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **בתנאי** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ויאח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר גבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע יכל שנפסלה בשחיטתה גבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא כשלמדתי הלכה זו ולא היה בצכר פנים עמי שאשאלנו דבר זה. רב צר אחוה וצר אחתיה דרבי חייה הוה^(א): **אף צהמה לעוף**. קולא היא שנתנו לעוף שיעור שחיטת צהמה לשהייתו: **לשיעורין**. פעמים שהיא רחוקה ופעמים קרובה: **עומדת**. כאן ומחוסרת הטלה לאחר: **איכא**. צין רבי חנינא לרבי יוחנן רבי יוחנן משער בשחיטה לחודה ורבי חנינא צעי הטלה ושחיטה: **דקה לדקה**. לשהיית צהמה דקה משערינן בכדי שחיטת צהמה דקה לכוחה. ואף על גב דרב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן^(ב) כיון דקיס ליה רבי יוסי צר רבי חנינא צשיטמיה דרב דאמר דקה לדקה וגסה לגסה ממילא שמעינן ועוף לעוף ועזדינן לחומרא: **צסכין רעה**. שאין חידודה חותך יפה: **אפילו כל היום כולו**. מאריך ושוהה צשיטמיה אחת: **כשרה**. הואיל וכל שעה הוא מוליך ומציא ולא הפסיק צשיטתו: **שהיום מהו שיצטרפו**. הפסיק צ' ושלש פעמים צשיטמיה אחת ושהה צין שלשמן כדי שיעור שלס: **מדידה**. השוחט צסכין רעה אלמא לא מצטרפי דקא ס"ד גואפילו הפסיק קאמר אלף שלא שהה צפעס אחת כשיעור: **הסס בדלא שהה**. כלל: **צמיעוט סימנים**. שחט הרצו ושהה צמיעוט האחרון וגמר שחיטתו: **מהו**. מי אמרינן כיון דעצד ליה רוצא אתכשר או דלמא כיון דהדר וגמרה כולה חדא שחיטה היא: **טיקו**. ולחומרא. וצומיעוט קמא אי דגרגרת לאו מדי עצד ולא שהייה היא ואי דוושט דנקובתו צמשהו מיטרפא ממה נפשך דהא כיון דשהה אזל ליה מעשה קמא והוה ליה נקב צעלמא דהשוחט רוב סימניו והשליך מידו והעוף שוהה למות אסור לחזור ולחתוך המיעוט בתורת שחיטה דמוטב שיכה על הזואר צסכין או ימתין עד שימות: **כדי ציקור חסס**. צדיקא סכין: **לשיעורין**. פעמים דחסס רחוק ופעמים קרוב: **טצה חסס**. שזה השוחט חסס הוא: **בתנאי** ו**פסק את הגרגרת**. היינו עיקור וצצהמה קאי: **חסס השני**. צין הסימן לצואר: **ופסקו**. מלמטה למעלה: **וישיצצ**. שס חסס וכן הוא בדברי הימים כדברי הימים (א ד) גצי משמרות: ^(א) ^(ב)

תורה אור השלם

- ותתתם אתה אל אלקינו הבחן והוציא אתה אל מחורן לפתחה וישחט אתה לפניו: במדבר יט ג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלז וכו' בריש וצחיס חטאת ששחט על מי כ"ל ומיתב אחת נמחק:

מוסף רש"י

נפלה סכין והגביהה. כען שפס סכין וידיך והתחיל לשחוט ותקן צסמינן וקורס שסלס השחיטה נפלה סכין מידו (הפרדס עמ' קלה). אם שהה כדי ביקור. והוא שיעור שהיה (לעיר ט.). שהה במיעוט סימנים מהו תיקו. וכל תיקו דלסוסלה לחומרא, פי' אחר מלה שיעור שיש צין חזי לרוב קרא מיעוט סימנים, אם שהה צין שחיטת חזי צסמינים או חזי הסיומן ואחר כך השלס השחיטה עד שזיעב לחוץ, הרי ט' לך צין שהייה צלחמו מלה שיעור כמו צין שהייה גמורה (הפרדס טש). כדי ביקור של חכם. צנדיק הסכין, שהטעם צריך להראות הסכין לחסס העיר מפני כבוד החסס אע"ג שהטעם צין צהבלות צדיקה (לעיר ט.). נתת דברך לשיעורין. פעמים שהחסס רחוק מרעצתה פעמים שהא קרוב (טש). טבח חכם. שהשוחט מלמד חכם ואין מוספא עשיר ממנו, כלומר לא תליי שיעור אלף צשהיית צדיקת סכין לחודה (טש). או שהחליד את הסכין. כחלודה זו המצוה צחורין (טש). תחת השני. ששחט ככר את ההלשון (לעיר ט.).

שיטה מקובצת

[א] אבל ורישא דנתכוון אף לאחרת: [ב] ורישא לר' נתן טעמא משום דכתיב: [ג] דקס"ד דאפי' הפסיק: [ד] מוחיב ובמיעוט קמא אי דגרגרת עד תיבת ימתין עד שימות נרשם עליו. וגי' שבס"י לא נמצא: [ה] וקבב וכן הוא בדברי הימים גבי משמרות כהונה הסי':

השוחט פרק שני חולין

נשחטת צהמה אחרת עמה. בלא מתכוין: לרצי נסן. דמכשרי שחיטת חולין בלא כוונה צהמה כשרה ופרה פסולה ואע"ג דשלא בזוויה לא מסח דעמיה ולא מיקרי מתעסק במלאכה אחרת הואיל ושחיטתו כשרה מיפסל משום ושחט **לרצנן פרה כשרה**. דהא שחיטת צהמת חולין לאו שחיטה היא ומשום מלאכה ליכא למיפסל דשלא במתכוין לא מיקרי עוסק במלאכה אחרת דטעמא דמלאכה אחרת משום דמסח דעמיה מפרה הוא והיכא דלא איכוין למלאכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **פשיטא**. אכתי לא שמעינן דכל העוסקים בצרה פוסלין אותה צמלאכה: **נשחטת צהמה אחרת לר' נסן אינטרינא ליה**. דכיון דמלאכה לא מיקריא שלא בזוויה כדאמרינן לקמן נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חזירתה נמי אע"ג דשחיטה שלא בזוויה שמה שחיטה הוה אמינא לא תפסול דושחט אותה משמע ולא אותה וחזירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות אדומות צדה דלד: **קמ"ל**. דחולין נמי משמע אכל רישא דנחכין וילאחרת לא אינטריכא דנהי נמי לדאותה וחזירתה משמע שתי פרות אדומות מיהו כיון היסח הדעת דלא גרעה ממחמת דלעת: **סתך דלעת עמה דברי הכל פסולה**. דהא מלאכה היא: **נחמכה דלעת עמה דברי הכל כשרה**. דשלא בזוויה לא מיקרי עוסק במלאכה ורישא לרבי נתן טעמא ודכתיב **דיקור**. מפרש בגמרא: **גמ' מאי כד שחיטת אמר רב כד שחיטת בהמה אחרת אמרי ליה רב כהנא** ורב אסי לרב כד שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף או דלמא אף בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישייליה אתמר אמר רב ה"כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף ושמואל אמר אפילו בהמה לעוף וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף רבי ה"חגיגא אמר כד שייביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא ונתת דברך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא וכדי שגיביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא ישחוט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו ה"שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן ה"שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: **מאי כדי ביקור** ה"אמר רבי יוחנן כדי ביקור של חכם אם כן נתת דברך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **בתנאי** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ויאח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר גבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע יכל שנפסלה בשחיטתה גבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא כשלמדתי הלכה זו ולא היה בצכר פנים עמי שאשאלנו דבר זה. רב צר אחוה וצר אחתיה דרבי חייה הוה^(א): **אף צהמה לעוף**. קולא היא שנתנו לעוף שיעור שחיטת צהמה לשהייתו: **לשיעורין**. פעמים שהיא רחוקה ופעמים קרובה: **עומדת**. כאן ומחוסרת הטלה לאחר: **איכא**. צין רבי חנינא לרבי יוחנן רבי יוחנן משער בשחיטה לחודה ורבי חנינא צעי הטלה ושחיטה: **דקה לדקה**. לשהיית צהמה דקה משערינן בכדי שחיטת צהמה דקה לכוחה. ואף על גב דרב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן^(ב) כיון דקיס ליה רבי יוסי צר רבי חנינא צשיטמיה דרב דאמר דקה לדקה וגסה לגסה ממילא שמעינן ועוף לעוף ועזדינן לחומרא: **צסכין רעה**. שאין חידודה חותך יפה: **אפילו כל היום כולו**. מאריך ושוהה צשיטמיה אחת: **כשרה**. הואיל וכל שעה הוא מוליך ומציא ולא הפסיק צשיטתו: **שהיום מהו שיצטרפו**. הפסיק צ' ושלש פעמים צשיטמיה אחת ושהה צין שלשמן כדי שיעור שלס: **מדידה**. השוחט צסכין רעה אלמא לא מצטרפי דקא ס"ד גואפילו הפסיק קאמר אלף שלא שהה צפעס אחת כשיעור: **הסס בדלא שהה**. כלל: **צמיעוט סימנים**. שחט הרצו ושהה צמיעוט האחרון וגמר שחיטתו: **מהו**. מי אמרינן כיון דעצד ליה רוצא אתכשר או דלמא כיון דהדר וגמרה כולה חדא שחיטה היא: **טיקו**. ולחומרא. וצומיעוט קמא אי דגרגרת לאו מדי עצד ולא שהייה היא ואי דוושט דנקובתו צמשהו מיטרפא ממה נפשך דהא כיון דשהה אזל ליה מעשה קמא והוה ליה נקב צעלמא דהשוחט רוב סימניו והשליך מידו והעוף שוהה למות אסור לחזור ולחתוך המיעוט בתורת שחיטה דמוטב שיכה על הזואר צסכין או ימתין עד שימות: **כדי ציקור חסס**. צדיקא סכין: **לשיעורין**. פעמים דחסס רחוק ופעמים קרוב: **טצה חסס**. שזה השוחט חסס הוא: **בתנאי** ו**פסק את הגרגרת**. היינו עיקור וצצהמה קאי: **חסס השני**. צין הסימן לצואר: **ופסקו**. מלמטה למעלה: **וישיצצ**. שס חסס וכן הוא בדברי הימים (א ד) גצי משמרות: ^(א) ^(ב)

לב.

נשחטת בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה. ואס תאמר ואותה ולא אותה וחזירתה לרבנן למא לי אי לשוחט צהמה אחרת עמה תיפוק ליה מטעם מלאכה כמו סתך דלעת עמה ויש לומר דאינטריך לשוחט שתי פרות ונתכוין לשחוט דמשום מלאכה אחרת לא מפסלו כיון דשמהין לשם פרה: **אב"ר פרה דחולין אימא לא קמ"ל**.^(א) וא"ת דאמר צריש וצחיס (דף י. א.)^(ב) שחט אחת על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה דכתיב וכפר עליו ולא על חזירו חזירו דומיא דידיה שמחוייב חטאת כמותו והכל נמי נימא אותה ולא אותה וחזירתה דומיא דידה ויש לומר דהתם וכפר עליו משמע עליו מכפר ולא על חזירו מכפר עליו המחוייב חטאת כזה דשייכא ציה כפרה זו: **וישמואל אמר אף בהמה לעוף**. ר"ח פסק כשמואל ורבי יוחנן דאמרי צהמה לעוף וצקונטרס פסק לחומרא כרז דאמר עוף לעוף דקיימי אמוראי דמערבא כוומיה דאמרי דקה לדקה וגסה לגסה וכ"ש עוף לעוף דיותר חלוק עוף מצהמה ממה שחלוקין דקה מגסה וגס צה"ג פסק גסה לגסה ודקה לדקה ועוף לעוף: **כדי ביקור טבח חכם**. וצסכין הראוייה לאותה צהמה חוץ לצואר כמלא לצואר: **ורבינא ר' אלז טרפות בבהמה פסוקת הגרגרת**. וא"ת נהי דנצלה הויא מ"מ לא פקע מינה איסור טרפות ומציא אף משום טריפות כדמשמע צשמעמין דמסוכנת (לקמן ז.). והא דאמר צפרק חטאת העוף (וצחיס דף סט:) ילא עוף טמא שאין צמינו טרפה לא משום דלא שייכא ציה שחיטה ואפילו נשחטה הויא נצלה ופקע מינה איסור טרפה כי אחא איסור נצלה אלף פירוש שאין צמינו טרפה היינו טרפה לחודה דלף כי נשחט לני אף משום נצלה וי"ל דכי פריך דאי אחא דלא מהניא ציה שחיטה והויא ליה נצלה לא הוה ליה למימני אלז טרפות אלף הוה ליה למימני ואלז נצלות שהוה עיקר האיסור ואס תאמר דנקט איסור טרפה לאשמועינן שאס סתך כזית צצר מחיס דלקי אף משום טרפה ויש לומר דמתנימין דאלז טרפות משמע לה לאמר שחיטה מדקמני סיפא כל שאין כמוה חיה ולא קמני כל שאין חיה: ^(א) ^(ב)

נשחטת בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה. ואס תאמר ואותה ולא אותה וחזירתה לרבנן למא לי אי לשוחט צהמה אחרת עמה תיפוק ליה מטעם מלאכה כמו סתך דלעת עמה ויש לומר דאינטריך לשוחט שתי פרות ונתכוין לשחוט דמשום מלאכה אחרת לא מפסלו כיון דשמהין לשם פרה: **אב"ר פרה דחולין אימא לא קמ"ל**.^(א) וא"ת דאמר צריש וצחיס (דף י. א.)^(ב) שחט אחת על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה דכתיב וכפר עליו ולא על חזירו חזירו דומיא דידיה שמחוייב חטאת כמותו והכל נמי נימא אותה ולא אותה וחזירתה דומיא דידה ויש לומר דהתם וכפר עליו משמע עליו מכפר ולא על חזירו מכפר עליו המחוייב חטאת כזה דשייכא ציה כפרה זו: **וישמואל אמר אף בהמה לעוף**. ר"ח פסק כשמואל ורבי יוחנן דאמרי צהמה לעוף וצקונטרס פסק לחומרא כרז דאמר עוף לעוף דקיימי אמוראי דמערבא כוומיה דאמרי דקה לדקה וגסה לגסה וכ"ש עוף לעוף דיותר חלוק עוף מצהמה ממה שחלוקין דקה מגסה וגס צה"ג פסק גסה לגסה ודקה לדקה ועוף לעוף: **כדי ביקור טבח חכם**. וצסכין הראוייה לאותה צהמה חוץ לצואר כמלא לצואר: **ורבינא ר' אלז טרפות בבהמה פסוקת הגרגרת**. וא"ת נהי דנצלה הויא מ"מ לא פקע מינה איסור טרפות ומציא אף משום טריפות כדמשמע צשמעמין דמסוכנת (לקמן ז.). והא דאמר צפרק חטאת העוף (וצחיס דף סט:) ילא עוף טמא שאין צמינו טרפה לא משום דלא שייכא ציה שחיטה ואפילו נשחטה הויא נצלה ופקע מינה איסור טרפה כי אחא איסור נצלה אלף פירוש שאין צמינו טרפה היינו טרפה לחודה דלף כי נשחט לני אף משום נצלה וי"ל דכי פריך דאי אחא דלא מהניא ציה שחיטה והויא ליה נצלה לא הוה ליה למימני אלז טרפות אלף הוה ליה למימני ואלז נצלות שהוה עיקר האיסור ואס תאמר דנקט איסור טרפה לאשמועינן שאס סתך כזית צצר מחיס דלקי אף משום טרפה ויש לומר דמתנימין דאלז טרפות משמע לה לאמר שחיטה מדקמני סיפא כל שאין כמוה חיה ולא קמני כל שאין חיה: ^(א) ^(ב)

נשחטת בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה. ואס תאמר ואותה ולא אותה וחזירתה לרבנן למא לי אי לשוחט צהמה אחרת עמה תיפוק ליה מטעם מלאכה כמו סתך דלעת עמה ויש לומר דאינטריך לשוחט שתי פרות ונתכוין לשחוט דמשום מלאכה אחרת לא מפסלו כיון דשמהין לשם פרה: **אב"ר פרה דחולין אימא לא קמ"ל**.^(א) וא"ת דאמר צריש וצחיס (דף י. א.)^(ב) שחט אחת על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה דכתיב וכפר עליו ולא על חזירו חזירו דומיא דידיה שמחוייב חטאת כמותו והכל נמי נימא אותה ולא אותה וחזירתה דומיא דידה ויש לומר דהתם וכפר עליו משמע עליו מכפר ולא על חזירו מכפר עליו המחוייב חטאת כזה דשייכא ציה כפרה זו: **וישמואל אמר אף בהמה לעוף**. ר"ח פסק כשמואל ורבי יוחנן דאמרי צהמה לעוף וצקונטרס פסק לחומרא כרז דאמר עוף לעוף דקיימי אמוראי דמערבא כוומיה דאמרי דקה לדקה וגסה לגסה וכ"ש עוף לעוף דיותר חלוק עוף מצהמה ממה שחלוקין דקה מגסה וגס צה"ג פסק גסה לגסה ודקה לדקה ועוף לעוף: **כדי ביקור טבח חכם**. וצסכין הראוייה לאותה צהמה חוץ לצואר כמלא לצואר: **ורבינא ר' אלז טרפות בבהמה פסוקת הגרגרת**. וא"ת נהי דנצלה הויא מ"מ לא פקע מינה איסור טרפות ומציא אף משום טריפות כדמשמע צשמעמין דמסוכנת (לקמן ז.). והא דאמר צפרק חטאת העוף (וצחיס דף סט:) ילא עוף טמא שאין צמינו טרפה לא משום דלא שייכא ציה שחיטה ואפילו נשחטה הויא נצלה ופקע מינה איסור טרפה כי אחא איסור נצלה אלף פירוש שאין צמינו טרפה היינו טרפה לחודה דלף כי נשחט לני אף משום נצלה וי"ל דכי פריך דאי אחא דלא מהניא ציה שחיטה והויא ליה נצלה לא הוה ליה למימני אלז טרפות אלף הוה ליה למימני ואלז נצלות שהוה עיקר האיסור ואס תאמר דנקט איסור טרפה לאשמועינן שאס סתך כזית צצר מחיס דלקי אף משום טרפה ויש לומר דמתנימין דאלז טרפות משמע לה לאמר שחיטה מדקמני סיפא כל שאין כמוה חיה ולא קמני כל שאין חיה: ^(א) ^(ב)

גמ'

עין משפט ור מוצה

ס א מיי' פ"ד מהל' פרה אדומה הל"ח ועיין צ"ח:

ס ב מיי' שם הל"ח:
ס ג מיי' שם הל"ח:
ס ד ה ו מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' צ ג ועיין צ"ח:
ס ז סתם עיין סג טו"ע:
י ו"ד ס' כג ס"ז:
ע ז מיי' שם פ"א הל"ז סתם שם טו"ע וי"ד סימן יח סעי' ז:

ח א ח מיי' שם פ"ג הל"ד ועיין צהשנות וצ"ח וצ"ח סתם שם טו"ע וי"ד ס' כג סעי' ג:
ע ב ט מיי' שם טו"ע שם סעי' ד וסעיף ו צהג"ה:

ע י מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"ח ופ"א מהל' אצות הטומאות הל"ב טו"ד סימן ס:

רבינו גרשום

בעינן לשחיטת [חולין] כוונה [לשחיטת חולין] בהמה פסולה ופריה כשירה דלא חשיבא מלאכה (דידתי): נתחך דלעת עמה דברי הכל כשרה אפי' לר' נתן דפוסל פרה בשחיטת בהמה דחולין כששוחטה בלא כוונה דהיא בת מינה וכיון דחשובה שחיטה דבהמה [שחיטת] כשרה לדבריו פסולה הפרה אבל נחמכה דלעת בלא כוונה אפי' לר' נתן דפוסל בשחיטת בהמה מכשר בחתיכת דלעת בלא כוונה דאין חשובה (על [ולברין] הכל מלאכה: נפלו שלים והבדילו כי כלומר שפלה מעפרותו ממנו: או דלמא אף בהמה לעוף כלומר דהבדילו כי כלומר לעוף: כחביבי זהו ר' חייא. עומדת להטיל איכא בינייהו כלומר ר' יוחנן דאמר אפי' בהמה לעוף שנפלה לארץ ואין לעשות לה אלא לשחוט והוה שיעור קטן, ור' חנינא אמר כדי שייביא בהמה אחרת אלא שהתא עומדת לשם וישתא שיעור להפילה ולשחטה וזהו שיעור גרול. כדי שירביצנה ויגביהנה וישחוט כלומר ויוביח צוארה לשחוט: שהיות מהו שיצטרפו כלומר ולא שהה בבת אחת כדי שחיטת חברתה אלא שהה הרוב לא חשיבא הסכין: ורמינהו אלו טרפות בבהמה נקובת הושט ופסוקת הגרגרת והא הכא דנפסלה

רבינו גרשום

בשחיטה וקא קרי לה טרפה. איתיביה רב אחא בר הונא לרבא כלומר כיצד אמרת (שחטה חתך זו פסק ולבסוף) [שאם פסק ולבסוף שחט] טרפה: והא הכא דקא חזינן אפי' פסק ואח"כ שחט נבלה אימא וכבר שחט נפסלה בשחיטה ומשום הכי נבילה (וזו ר' ענה תלמוד) חדא דהיינו קמייתא. כלומר שחט את הורשט וכבר שחט חדא לישנא היא ולא יכול לתרץ [בן] ועדיין אומר אני דקשיא מתניתין: אלא אמר רבא אלו אסורות קתי. לעולם בין שחט את הורשט ופסק את הגרגרת בין פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט הוי נבלה ואי פרכת אלו טרפות בבהמה נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת לא קתני אלו טרפות אלא אסורות קא תני יש מהן נבלות ויש מהן טרפות ואלו שניהם נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת נבלות והשאר כאן משמטה עשר כולן טרפות. וליחשוב נמי דחוקיה כלומר לדברין השתא ששניין אנו במשנה נבלות נחשוב נמי במשנה דחוקיה: ריש לקיש אמר כאן ששחט במקום חתך כי כלומר הממשה דשניין ושחט את הורשט ופסק את הגרגרת כי נבלה ששחט במקום חתך: וימי אמר ריש לקיש הכי והאמר ריש לקיש שחט את הקנה איר' ויחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כי כלומר מה ששנינו אלו טרפות נקבות הורשט נשנית קודם שחור והזרה ר' עקיבא לר' ישבב ומה ששנינו שחט את הורשט ופסק את הגרגרת ואו שפסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט נבלה נשנית לאחר חזרת ר' עקיבא לר' ישבב ומשנה לא זהו ממקומה כלומר אע"פ שחור ר' עקיבא לר' ישבב אלו טרפות שקודם לא זהו ממקומה אמר רבא לא אמר ר' שמעון בן לקיש אלא בריאה כי כלומר לא איר' שמעון בן לקיש דכשירה אם ניקב לאחר שחיתת הקנה אלא בריאה הואיל ויחי ריאה תלוין בקנה והקנה כבר נשחט. (אי) אבל בני מעים לא. כלומר אבל אם ניקבו בני מעים בין סימן לסימן (טרפת) הכי גרסינן מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון לטהרה מירי נבילה: א"ל רב אחא בר רב לרבינא דילמא

א) דבני רבינו אלו מזהים דכיון דכבר נתקן הגרגרת של מדרק שחיטה דומי כמאן דמנחא דניקולא אין לן נבלה גדולה מזו וע"כ כמו שפירש רש"י דמקשה משחט שלא נתקן חתך דנ"כ מהוי נבלה ונמו שפירש"י ו"ע.

לב:

וּלְיַחְשׁוּב נמי דחוקיה. ואם תאמר אמאי לא פריך וליחשוב דזעירי דאמר (לעיל דף כ:): נשצרה מפרקת ורזו צצר עמה נבלה וי"ל דאינה נבלה אלא אם כן נפסק נמי חוט השדרה והא תני לה דנפסק חוט השדרה לחוד אסור אכל נפסק חוט מחזיקה פריך שפיר דמשכחמ ליה גיסטרא דנבלה אפילו חוט השדרה קיים כגון נעקרה אלע מכאן ואלע מכאן וחוט השדרה קיימת דקרי ליה רצ גיסטרא צאלו טרפות (לקמן נצ). אי נמי שעשאה גיסטרא למטה מבין הפרשות דלא מייטרפא בפסיקת חוט השדרה וא"ת אמאי קשיא ליה דניחשוב דחוקיה ודרכי אלעזר והא לקמן צאלו טרפות וצז שמעתמא משום דלמאי צזה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה דטרפה היינו אסורה כמו אלו טרפות דאמר אלו אסורות קתני ויש לומר דלא משמע ליה לרצויי נבלה מזה הכלל דקתני כל שאין כמוה חיה דמשמע הלשון דעכשיו היא חיה אלא שאין יכולה להיות עוד משום טרפות וא"ת אמאי פריך וליחשוב דרצי אלעזר והא צמה שנחתכו רגליה מן הארצוצה ולמעלה אחי צזה הכלל דהיינו צסג"ר ואם כן שפיר שמעינן מנייה ניטל הידך וחלל שלה דאסורה ולא צריך למחצביה וי"ל דללמא דמן הארצוצה ולמעלה דאסורה היינו סמוך לזומת הגידים אצל למעלה דרחוק שרי וכן נצצר העצם דאמר צפרק צמה המקשה (לקמן דף עו:): דהויא טרפה צשאין עור וצצר חופין את רצו צמא היינו צעצם שני אצל צצם שלישי המחוצר לגוף לא מייטרפא שום צצירת העצם גרידא ומיהו צפ"ק (לעיל דף כא). פ"ה ניטל הידך והצצר והעור חופין עד חצי הידך או שלישי הויא טרפה: **וְהָדָר ביה רבי זירא**. פ"ה ממה שהקשה מה לי צריאה מה לי צצני מעיים אלא טעמא מ' משום דמאן דמנחא דניקולא דמיא ופירש הא דצעי נקצו צני מעיים צין סימן לסימן דהיינו צין קנה לוושט דאי נשחט הוושט תחלה הוו צני מעיים כמאן דמנחא דניקולא דמיא ונראה דדעת הקונט' שאין ע' צ"ל דרצי זירא פליג אר"ל וקשה דנקצו צני מעיים צין סימן לסימן משמע אפילו צין ויושט לקנה ועוד דמשני רצי זירא לדצריו דרצא

קאמר ליה הוה ליה למימר קמיצביא ליה ועוד דקאמר דהדר ציה רצי זירא מדצעי רצי זירא ^ז נקצו לא הוה ליה למימר טפי אלא והדר ציה רצי זירא דצעי רצי זירא כי' אצל מדנקט מדצעי רצי זירא משמע שמן הצביא חזר צו והכי פריך מדמקשה לרצא מה לי צריאה מה לי צצני מעיים צצכל מקום יש להחיר ש"מ דסצר דאין טרפות לחצי חיות ולא שייך למיצעי נקצו צני מעיים צין סימן לסימן ומתחלה מיצבי ליה נקצו אפילו נשחט הוושט תחילה דהוי פשיטא ליה דיש טרפות לחצי חיות ומשני יא' לעולם לא חזר מן הצביא ואליצא דרצא שהחיר צריאה פריך כיון דשרי צניקצה הריאה אחר שחיטת קנה זה אי אפשר יא' אלא מטעם שאין טרפות לחצי חיות ואם כן גם צצני מעיים תתיר:

ואמרינן דא"ו היינו דבעי אילפא. לכך הוצרך כאן להציב ראייה מאלילפא משום דרצי זירא סתם דצריו ולא אמר אלא מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני או לא ולטהרה מירי נבלה גמרא הוה דקאמר לה לכך מדקדק מדקאמר לאו היינו דצעי אילפא ש"מ דלטהרה מירי נבלה קמיצביא ליה: מולחו

השווחת פרק שני חולין

גב' נקוצם הוושט א). אלמא טרפה היא ולאו נבלה וכיון דחזר צו רצי עקיבא ההיא דאלו טרפות מני: **ששחט**. את הוושט ולצסוף פסק את הגרגרת: **כדצר אחר גרם לה דמיא**. דהא קודם שהתחיל צשחיטה נפסל אע"ג דצחדא שעמא היא: **פסק אם הגרגרת כו'**.

אלמא אפילו פסק ולצסוף שחט קרי ליה רצי ישצצ נבלה והודה לו רצי עקיבא: **אלא**. ההיא דאלו טרפות לאו טרפות דוקא קאמר אלא אלו אסורות קאמר: **יש מהן נצלות**. כגון נקוצת הוושט ופסוקת הגרגרת דאימערע מקום שחיטה דידהו ואיך הוו טריפות: **וליחשוב נמי דחוקיה**. דכיון דלמרת נצלות מיתנו הסם ליחשוב נמי הכ: **נבלה**. ואפילו מפרכסת: **רשצ"ל אחר**. לא תתני אלו אסורות אלא אלו טרפות ולא תיקשי: **כאן ששחט צמקום חסך**. טכלומר מתניתין דהכא ששחט צמקום חסך צמקום שפסק רצו הגרגרת כצ: **ואח"כ ניקצם הריאה**. צין שחיטת קנה לשחיטת הוושט: **אלמא**. כיון דריאה תלויה בקנה וששחט הקנה הוי כמו שניטלה כולה מן הצמהה ומונחת צכל ותו לא מייטרפא צה צמהה וגצי פסק ולצסוף שחט א' נמי כיון דרוצא נפסקה דהא פסוקת הגרגרת צרוצא הוה הויא לה כמנחא דדיקולא וצו צין לצהמה זו צשעת שחיטה אלא סימן אחד וצה אינה יוצאה מירי נצילה: **אלא אחר רבי יוחנן**. משנה זו דאלו טריפות רצי עקיבא אמרה קודם שחור צו ומשנתינו דקתני והודה לו רצי עקיבא לאחר חזרה: **ומשנה**. דאלו טרפות אחר צשננית צצית המדרש לא וזה ממקומה לא שכתוה התנאים ולא עקרוה ממשנתם אע"פ שחור צו רצי עקיבא וחזרו ושנו וקצעו מצמשנתם אף לאחר החזרה. ואע"פ שזו קודמת לזו אין סדר למשנה ואע"ג דצחדא מסכת אמרינן צלפני צדיהן (ע"ז א.) יש סדר למשנה ה"מ וצתסם ואח"כ מחלוקת או מחלוקת ואח"כ סתם שהקפידו החכמים צסדורו משום דמחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם

אצל צמילי אחרייתא לא קפדינן אסידרא: **אצל צצני מעיים לא**. אם נקצו צני מעיים צין קנה לוושט אחר שחיטת הקנה טרפה דחיותא דצני מעיים לא צקנה תלי אלא צוושט. לעולם דרך קנה לישחט תחלה לפי שהוה סמוך לעור והוושט סמוך למפרקת: **הסרת**. דסצירא אולן כיון דמקצתה אשחחיש מו לא מייטרפא שאין טרפה לחצי חיות דהא לא צציראם לרצי זירא דטעמא משום דאמרינן כמאן דמנחא דניקולא דמיא: **והדר ציה רצי זירא**. מהאי טעמא ואודי דטעמא משום דכמנחא דניקולא דמיא צריאה אצל צצני מעיים מייטרפא שהוושט עדיין קיים. ומגלן דהדר ציה מדצעי רצי זירא ניקצו צני מעיים צין סימן לסימן לאחר שחיטת הקנה דהוה לעולם ראשון: **מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מירי נבלה** או לא. מי אמרינן סימן ראשון נשחט לצ' דצרים [להיתר] אכילה ולטהרה מירי נבלה וסימן שני לא צא להתירה צאכילה שהרי נטרפה אלא לטהרה וכיון דאינן שוין אין שחיטתן מצטרפות ואע"ג דסימן ראשון לטהר מירי נבלה נמי נשחט או דלמא כיון דראשון אף לטהרה מירי נבלה נשחט מצטרף לשני: **סימן ראשון לסימן שני** גרסינן ולא גרסינן **סימן שני לסימן ראשון**. דראשון הוה דמצי לאיצטרופי לשני לטהר אצל שני לא מצי אצטרופי צהדי ראשון להיתר: הכי גרסינן ואמרינן לאו היינו דצעי אילפא הוציא העובר את ידו צין סימן לסימן מי מצטרף **סימן ראשון כו'**. והאי דאילפא צצהמה

דכיון דכבר נתקן הגרגרת של מדרק שחיטה דומי כמאן דמנחא דניקולא אין לן נבלה גדולה מזו וע"כ כמו שפירש רש"י דמקשה משחט שלא נתקן חתך דנ"כ מהוי נבלה ונמו שפירש"י ו"ע.

מסורת הש"ס

א) לעיל כא. ע"ש. צ) ונעיל כא. תמורה יא:]: מהה כד. ג) גי' רש"י וחלל שלה ניכר נצילה, ד) וינמות צ. ועם נסמן, ט) לקמן סט. ו) וינמות מצב,א.

גליון הש"ס

גב' ויעור הא תנן. צרשצ"ל הגירסא הא תניא: שם הא תנן ואח"כ. ועיין יומא מא ע"א:

הגהות הב"ח

א) גבי ועור הא תניא ואחר כך: ב) שם מדביעי ר' זירא: ג) רש"י ד"ה נקוצת הוושט ופסוקת הגרגרת אלמא:

הגהות מהר"ב

א) רש"י ד"ה אלמא וכו'. ולצסוף שחט שאלו צמקום חסך נמי וכו' כ"ל:

מוסף רש"י

ופסוקת הגרגרת. לחמה צרובם (קטן כח.). עשאה גיסטרא. שמתה לחמה או צולאה כולו או צצדה עד החלל, כל דצר החלוק לשנים קרי גיסטרא (קעיר כא.). נטלה ירך. ממקום חיטוי צצוקא דלעמא, וחלל שלה. עלומר לא שניטל העצם עס קצת הצצר הפנימי ונשאר צצר העליון והעור עד חצי הידך או שלישיהו וחופה את המכה, דהתם טרפה הוה דקתנ' (לקמן עו). צמהה שחחטכו רגליה דהייט אחרונים מן הארצוצה ולמעלה טרפה, אצל צסנטל כל הצצר עד שניטלת גופה עדיין חיה המתק ענין חלל קיצורא"ל צלע"ז (קעיר כא.). נבלה. אע"פ שהיא דקמתה הוה ולא כמה (תוסודה יא.).

שיטה מקובצת

א) והדר ביה ר' זירא מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא: ב) כאן ששחט במקום חתך וכר' מתני': ג) ויחזור ושנו וקבעו במשנתם החזרה: ד) ה"מ לענין סתם: ה) התרת דסבירא לך כיון: ו) דהא לא סבירא ליה לר' זירא: ז) דמהניא ליה שחיטה להטרו מירי נבלה דתנן סתם: ח) אלא טעמא הריא משום: ט) נראה דרעת הקונטרס שאין נראה לו לומר דר' זירא פליג: י) מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא נקבו: יא) ומשני דלעולם לא חזר בו מן הבעיא: יב) זה אי אפשר להיות אלא מטעם:

מסורת הש"ס

א) עינין מוס' לקמן קב. ד"ה אלף לאו, ב) לקמן קפא: א) ג"ז שס, ד) נלקמן עד: א) (א) ולעיל כט, א) פסחים כב: וטו, כ. לקמן לו: א) ונלקמן לו: א) נלקמן כט, ט) ויקרא יט, י' ויומא עז, א)

תורה אור השלם

1. רק הדין לא תאכלו על הארץ תשפכנו בפינים: דברים יב טז

גאון הש"ס

גמ' חיה בקדשים מי אבא: עיני יומא סד ע"ה מד"ה דמיסו:

מוסף רש"י

מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני. גרסיון, והכי מצינו ליה סימן ראשון בששמיטה בעוד אבר זה מוכרז היה נא להסיר אף בנאכליה ומשאל און חמית סימן שני נא על אבר זה אלא לטהרו מידי נבלה כדאמין וזכ"א מגע טרפה שמיטה, מי מצטרף סימן ראשון שניא לו לטהר ולהסיר, עס זה שמיט נא אלא לטהר, להעלין מיטא לטהר הוילא וטויה שון בך (לקמן פסוק) ומולחו יפה יפה. יותר מבשר אחר, מפני שלא הספיק דמו ללאת ושכחונו נבלת נכוס, לפי ששטהבנו מולתא נשמה הלא מתחנת ומולא דמה יפה (לקמן קכא). נפשה. כדמילא נאכרע מיתות (פסחדין ג). מין לאכל מפהמ קודם שתלא נפשה שהא נבל תשע, שנאמר לא תחלו על הדם, ואשכמכא דרעין בעלמא הוה (לקמן פס). אחד עכ"ס כו'. דהוילא ומותר לשרול מותר אף לעכ"ס שרי לעכ"ס אסור (פס). מסייע ליה לרב אידי. הא דקמי שוף הטמ"ס מותר זו (פס). הרוצה שיבירא. נאר זה טוב לנפולא (פס). בשר זה עצמו לרוב הוא צריך. כל עמלא ועיקרה של שמיטת קדשים לרס לאכל לרבה (רעיל כט). דם שנשפך במים. דם חולין שאון חסין לקבלו ככלי. מבשרו. דליחבק למס. אכל דס קדשים מתקבל ככלי וצריך ממנו למזבח וזינו נשפך לאייר כמים אינו מכשיר, דלא חילקש למיס (פסחים טז).

שיטה מקובצת

א) צ"כ לא איבעיא וכי השתא אהדריה: ב) דהויא כמי שהוציאה מן הבמה: א) ולא אמר במיתה תליא להו מלחא: ד) דם הנשפך במים הוי כמים ומכשיר הסי"ד: ט) והכא נמי נימא בשלמא התם לרבנן אפי"ן: ו) כיון דרש אבר מן החי למזבח וזינו נשפך לאייר דמי"מ אסור לישראל: ז) וי"ל דמי"מ אסור אבר מן החי וידהו משום דבעיא שחיטה ואצ"ג:

מי מצטרף ראשון לשני.

ההסי) אם מצטרף סימן ראשון לסימן שני להסיר שאר העובר בנאכליה לא יצטרף עמו לטהר אותו אבר מידי נבלה. ולענין יקבזו בני מעיים נמי תפשוטו דמצטרף דלא מהני חילוק לפסול בשחיטה הוילא ובסימנין

השוואת פרק שני חולין

מוֹלְחֵנוּ יִפְה יִפְה וּמִדִּיחוּ יִפְה יִפְה. הא דלא אדכר הדחה קמייתא כגון דחלליה צי טבחי כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קיג.) אי נמי משום דלאיידי צבשר צית השחיטה ולא הוצרך להזכיר ולקדירה איירי אי נמי מיירי לללי אף ע"ג דלללי לא צעי מליחה שאני

מי ״מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מידי נבלה או לא עד כאן לא איבעיא לן אלא לטהרה מידי נבלה ״אבל באכילה אסורה א"ל רב אחא בר רב לרבינא דלמא לעולם לא הדר ביה ור' זירא דרבריו דרבא קאמר וליה לא סבירא ליה אמר רב אחא בר יעקב יִשְׁמַע מִיִּנְה מִדַּר' שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ מִזְּמוֹנֵי יִשְׂרָאֵל עַל בְּנֵי מַעֲיִים ^(א)וְאִין מִזְּמוֹנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים עַל בְּנֵי מַעֲיִים מֵאִי מַעֲמָא יִשְׂרָאֵל דְּבִשְׁחִיטָה תְּלִיא מִילְתָּא כִּיּוֹן דְּאִיכָא שְׁחִיטָה מַעֲלִייתָא אִישְׁתַּרִי לְהוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים דְּבִנְחִירָה סְגִי לְהוּ וּבְמִיתָה תְּלִיא מִילְתָּא הִנֵּי כְּאִבְר מִן הָחִי דְּמו אִמּוֹר רַב פַּפַּא הוּוּה יִיתְכְּנָא קְמִיָּה דְּרַב אַחָא בְּר יַעֲקֹב וּבְעִי דְּאִימָא לִיָּה מִי אִיכָא מִיּוֹדִי דְּלִישְׂרָאֵל שְׂרִי וּלְעוֹבְד כּוֹכָבִים אִסוּר וְלֹא אִמְרִי לִיָּה דְּאִמְיָנָא הָא מַעֲמָא קְאִמּוֹר תְּנִיא דְּלָא כִּרַּב אַחָא בְּר יַעֲקֹב ^(ב)דִּיהֲרוּצָה לֹאכּוּל מִבְּהֵמָה קוֹדֵם שֶׁתִּצָּא נִפְשָׁה חוּתָךְ כּוֹיֹת בִּשְׂר מִבֵּית הַשְּׁחִיטָה וּמוֹלְחוּ יִפְה יִפְה וּמִדִּיחוּ יִפְה יִפְה עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל מוֹתְרִין בּו מַסִּיעֶה לִיָּה לְרַב אִידִי בְּר אֲבִין ^(ג)דְּאִמְר רַב אִידִי בְּר אֲבִין אִמּוֹר ר' יִצְחָק בְּר אִישִׁיאָן הֲרוּצָה שִׁיבְרִיא חוּתָךְ כּוֹיֹת בִּשְׂר מִבֵּית שְׁחִיטָתָה שֶׁל בְּהֵמָה וּמוֹלְחוּ יִפְה יִפְה וּמִדִּיחוּ יִפְה יִפְה וּמִמְתִּין לָה עַד שֶׁתִּצָּא נִפְשָׁה אֶחָד עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל מוֹתְרִין בּו: **בַּתְּנִי'** הַשְּׁחוּטִם בַּהֵמָה חִיָּה וְעוֹף וְלֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם כְּשֵׁרִים וְנֹאכְלִין בִּידִים מִסּוּאָבוֹת לִפִּי שְׁלֹא הוֹכְשֵׁרוּ בָּדָם ^(ד)ר' שְׁמַעוֹן אֹמֵר הוֹכְשֵׁרוּ בִּשְׁחִיטָה: **גַּמ'** מַעֲמָא דְּלֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם הָא יֵצֵא מִהֶן דָּם אִין נֹאכְלִים בִּידִים מִסּוּאָבוֹת אִמְאִי יִידִים שְׁנִיּוֹת הֵן וְאִין שְׁנֵי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי בַּחוּלִין וּמִמְאִי דְּבַחוּלִין עַסְקִינוּ דַּקְתָּנִי חִיָּה דֹאִילוּ קִדְשִׁים *חִיָּה בַּקִּדְשִׁים מִי אִיכָא וְתוּ אִי בַּקִּדְשִׁים כִּי לֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם כְּשֵׁרָה ^(ה)הוּא עֲצָמוּ דָּדָם הוּא צָרִיךְ וְתוּ אִי בַּקִּדְשִׁים כִּי יֵצֵא מִהֶן דָּם מִי מִכְשִׁיר *וְהֹאֵמֵר ר' חִיִּיא בְּר אַבָּא אִמּוֹר רַבִּי יוֹחָנָן מִגִּין ה'לָדָם קִדְשִׁים שְׂאִינוּ מִכְשִׁיר שְׁנֹאמֵר יַעַל הָאֶרֶץ תִּשְׁכַּכְנוּ בָּמִים דָּם שֶׁנִּשְׁפָּךְ בָּמִים מִכְשִׁיר שְׂאִינוּ נִשְׁפָּךְ בָּמִים אִינוּ מִכְשִׁיר וְתוּ אִי בַּקִּדְשִׁים כִּי לֹא יֵצֵא מִהֶם דָּם לֹא מִתְכַּשְׂרִי לִיתְכַּשְׂרִי בַּחִיבַת הַקִּדֵּשׁ יִדְקִי"ל *חִיבַת הַקִּדֵּשׁ מִכְשַׁרְתָּן א"ר נַחֲמָן אִמּוֹר רַבֵּה בְּר אַבּוּה הֵכָא בַּחוּלִין שְׁלִקְחָן בַּכֶּסֶף מַעֲשֵׂר עַסְקִינוּ וְדִלָּא כִּר"מ דַּתָּן כַּל

לג.

מוֹלְחֵנוּ יִפְה יִפְה וּמִדִּיחוּ יִפְה יִפְה. הא דלא אדכר הדחה קמייתא כגון דחלליה צי טבחי כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קיג.) אי נמי משום דלאיידי צבשר צית השחיטה ולא הוצרך להזכיר ולקדירה איירי אי נמי מיירי לללי אף ע"ג דלללי לא צעי מליחה שאני הכא שנחמך קודם שתלא נפשה מצית השחיטה ועדיף מצישרא דאסמיק צפ' כילד לולין (פסחים דף עד.): **אֶחָד עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל מוֹתְרִין בּו**. משמע דטעמא משום דליכא מידי דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור ומימה דצפרק ארצע מיתות (פסחדין דף נט). פריך והא איכא יפת תואר ומשני שאני עובדי כוכבים דלאו בני כיצוס נינהו וה"ג טו שאני עובדי כוכבים דלאו בני שחיטה נינהו כדאמר לעיל ואין להקשות מהא דאמר פרק ד' מיתות (שם דף נח): עוצד כוכבים ששצת חייב וכן העוסק בתורה דדצבר שהוא מצוה לישראל לעשות לא שייך למימר מי איכא מידי דלישראל שרי וכו' ואלע"ג דלמר אפילו ששצת ששני ששצת חייב מכל מקום לא דמי הוילא יש מצות שציתה לישראל כמו ששצת ואלע"ג דנן נח נהרג על העוצרים כדאמר התם וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי וא"ת דצפרק גיד הנשה (לקמן דף קכ.) דפליגי אס נוהג אבר מן החי בטמא ואמרין מחלוקת בישראל אכל צצני נח דצרי הכל מוזהרין על ו הטמא כטהורין ששלמא לרבנן ע"ג דאין ישראל מוזהר על אבר מן החי טעמא מ"מ אסיר ליה משום טמא ולא אשכחת דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור אלא לרי מאיר דאמר דאין נוהג אלא צצהמה טהורה בלנד והא איכא אבר מן החי דמית ועופות הטהורין דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור וכי תימא דלא חיישין כיון ו דקתם אבר מן החי אסור לישראל א"כ מאי פריך התם צפ' ארצע מיתות (פסחדין דף נט). מגול דפחות משוה פרוטה וי"ל דמכל מקום טו אבר מן החי ידיהו אסור משום דצציא שחיטה אלע"ג דעוצד כוכבים אסור צמהשו צשר וגידים ועלם וישראל לא מיתסר אלא צצית צשר הא אמר ר' יוחנן י' דחצי שיעור אסור מן התורה ולרס לקס דאמר חלי שיעור מותר מן התורה דלמא לית ליה ההוא כללא אלא סגר לה כמ"ד הכא אין מוּמַנִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים עַל בְּנֵי מַעֲיִים: **הַשְּׁחוּטִם בַּהֵמָה חִיָּה וְעוֹף וְלֹא יֵצֵא בּו'**. משמע דדס

חיה ועוף מכשירין וקשה להר"ר יעקב מאורלייני"ש דצגמרא דריש דדס קדשים אינו מכשיר מדכתיב על הארץ תשפכו כמים דם הנשפך כמים (לקמן דף פד.) אמרין דלא אמרין צמהה בכלל חיה לכסוי משום דכתיב על הארץ תשפכו כמים מה מים לא צעי כסוי אף האי נמי לא צעי כסוי אלמא דסם חיה ועוף דכתיב כסוי לא הוי בכלל תשפכו כמים ויש לומר כסוי גלי רחמנא דדס חיה ועוף חיה ועוף חוקש למיס לענין הכשר כיון דנשפך על הארץ: **וְנֹאכְלִין בִּידִים מִסּוּאָבוֹת**. לללי איירי דלא צעי הדחה אי נמי לקדירה והודחו צמי פירות: **דָּם שְׂאִינוּ נִשְׁפָּךְ בָּמִים אִינוּ מִכְשִׁיר**. הקשה הר"ר יעקב מאורלייני"ש דצפרק כל שעה (פסחים דף כג). פריך והרי דם דכתב רחמנא וכל נפש מכס לא תאכל דס ותנן אלו ואלו מתערצין צמהה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לוצל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכו כמים מה מים מותר צנהאה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מהאי קרא לדס קדשים הא לא איתקש למיס ויש לומר דמכל מקום כיון דדס חולין שרי צנהאה אס כן אכילה דכתיב גצי דס הויא אכילה ממש. ויע"ע מוספות פסחים דף כג. ד"ה מה: ודלמא

עיין משפט נר מצוה

עג א מיי פ"ב מהל' אבות הנומאה

הל"ט:

עד ב מיי פ"י מהל' שחיטה הל"צ סגמ עשין סג טו"שע יו"ד סי' כו סעיף' ד מיי פ"א מהל' שחיטה הל"ב טו"שע יו"ד סי' כו ועיין (צטור):

עה ג עיי' צמיי פ"ט מהל' מלכים ומה

שכתב צוה הכ"מ צבלי"ג ופי' צטור יו"ד סי' כו: **ע**ו ד מיי פ"א מהל' שחיטה הל"ב טו"שע יו"ד סי' כו ועיין צטור:

עז ה מיי פ"ד מהל' מלכות אסורות הל"ג סגמ שס טו"שע יו"ד סי' כח סעיף' כג: **ע**ח ו מיי פ"ח מהל' אבות הנומאה הל"ב:

עט ז מיי שס פרק יא הלכ' ב:

פ ח מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין הל"ו ופ"א מהלכות פסולי המוקדשין הלכ' לו וע"ש:

פא ט מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין גליו"ו ופי"צ מהל' אבות הנומאה הל"ג:

רבינו גרשום

לעולם לא הדר ביה (אבלומר לא אמר דמותר כלומר הוא אמר טענה זו דבעי למיהדר: אמר רב אחא בר יעקב שמע מינה מירד שמשפון בן לקיש פוקין כו'. כלומר ליריש לקיש דסבירא ליה שחט אהי הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה דאמרין כמו דמנחא ביריולא דמיא הכא נמי כיון ששחט הסימנין אמרין בני מעין שחולין (בקנה אמרין) [בישטן כמה דמנחא ביריולא דמיא: דמנחא ביריולא דמיא: און מומנין עובד כוכבים עולין ב) מחיים דלא גמר בהו מיתה וכאבר מן החי דמי ולחן אסור אבר מן החי אבל לישראל דבשחיטה תליא מילתא לית לן חיה: תניא דלא כרב אחא בר יעקב. כלומר דחזיון דמומנין עובד כוכבים אפי' (מחיים) [נאבני מעיים): כלומר לשון בריא דאוכל מבית בטחיתה קודם שתצא נפשה ששוב לאכול לכל אדם: אין נאכלין בידים מסואבות. זה שלא נטל ידיו: ידים שניות הן ואין שני כו'. כלומר מאי קרינן ידים שניות שהגוף טהור וידים חשוכות טמאות אי נגע בשרך כל הגוף טמא אלא איזהו שגופו טהור וידיו טמאות שנגע באוכלין טמאין שהאוכל ראשון וידיו שניות ואין שני עושה שלישי בחולין: הכא בחולין שלקחין בכסף נפשה ששוב לאכול לכל אמרין הא יצא מהם דם דאין נאכלין בידים מסואבות בחולין שלקחן בכסף ודילא כו' מאיר כו' דהא

א) לשון לו אין לו הנזה כלל ונהלא דל"ל כלומר לא אמר דים טרפות לחיי חיות ודחלי ס"ל דמותר והא דשלטן אפלה זו לגבריו דרי זירא אמר. צ) נהלא דל"ל דהוי כמו שתלשו מחיים דעריין לא גמר צו מיתה וכו'.